

Увод

У свом претходном тексту [\[1\]](#) сам се дотакао питања двоструких стандарда које моћне западне земље примењују на Балкану, нарочито према Србији. Такође сам указао на суров третман који садашња, суштински прозападна Србија мора да трпи од западних сила. Поред тога, јасна је подршка САД и главних држава ЕУ дезинтеграционим трендовима у оквиру Србије, као и њихова јака подршка интеграционим трендовима свих Балканских држава и територија изван Србије. У случају свих бивших СФРЈ република, њихове републичке границе су светиња, изузев у случају Србије.

Такође, са НАТО окупацијом Косова и његовим признањем као „државе“ од стране тих истих већинских НАТО земаља, очигледно нису заустављени дезинтеграциони процеси унутар саме Србије, који се изгледа све више умножавају, уместо да стагнирају. Ти процеси су постали најизраженији управо после пада Милошевића, што укључује распад заједнице Србије и Црне Горе, проглашење „независности“ Косова и радикализација етничких сепаратистичких тенденција у Рашкој (Санџаку), као и регионалних сепаратистичких тенденција у Војводини. Са обзиром да су се сви ти догађаји одиграли знатно после смене Милошевића и успостављања прозападне власти у Србији, јасно је да они немају везе са самим Милошевићем, нити чак са његовом политиком.

Такође, на Србију се врше слични притисци и условљавања као кад је Милошевић био на власти, иако њега нема на власти већ више од једне деценије, независно од чињенице да је такође мртав. Поред тога, Запад признаје да су садашње власти у Србији по вољи тог Запада, који јој даје јаку подршку. Тај исти Запад нема ништа против учествовања саме Милошевићеве партије у структурама власти, све док власт у Србији води „прозападну“ политику. Упркос томе, Запад се понаша према држави Србији мање – више као према непријатељском ентитету. Притисци на Србе у Босни ради укидања њихове преостале аутономије, као и потпуна тишина Запада спрам онога шта власти у Црној Гори раде према Србима и СПЦ, редовно насиље на Косову и Хрватској, указују да они очигледно имају нешто и против Срба као етничке групе. Питање је зашто се то ради и са којим циљем?

Тај исти Запад нема ништа против учествовања саме Милошевићеве партије у

структурама власти, све док власт у Србији води „прозападну“ политику.

Ако у новој европској реалности границе нису важне, зашто онда Запад толико инсистира на важности граница „Косова“? Ако концепт државе више није толико битан, зашто се толико инсистира да је Косово „држава“? Ако националност више није битна, зашто се на Србе врши национална дискриминација у суседним државама и на територији Космета? Зашто се унутрашњи и спољњи притисци на Србију умножавају после „демократизације“ и успостављања прозападне власти, уместо да опадају? Зашто се Запад односи према сопственим партнерима (по њиховом признању) као са непријатељима? Да ли смо ми као друштво постали објект једног експеримента?

Поред свега тога намеће се питање: шта се тачно ради у нашем случају? Овај текст ће покушати да укаже на велику сличност западне политике према СФРЈ и према држави Србији, са старом стратегијом Пољске према Русији и СССР, као и повезаношћу западне политике према Русији и „Русији у малом“, тј. нама. Стратегија о којој ће овде бити реч се зове „прометејски пројект“ или „прометејизам“. Та стратегија ће послужити као илустрација модела тренутне западне стратегије на Балкану и источној Европи.

Шта је прометејски пројект?

Прометејски пројект или „прометејизам“ [\[2\]](#) [\[3\]](#) је изворно био национална стратегија младе државе Пољске и пољских елита према држави Русији као и према СССР-у. Укратко речено, ради се о пољској подршци и подстицању сепаратистичких покрета унутар Русије и СССР-а, ради слабљења (и евентуалног уништења) Русије и СССР-а и јачања интереса као и позиције пољске државе. Основе те стратегије је поставио Јозеф Пилсудски, пољски државник, који је предводио Пољску у периоду после првог светског рата. Сам покрет је добио назив по титану Прометеју из грчке митологије, који је због пркоса према Зевсу постао симбол борбе против ауторитета и тираније. Из пољске перспективе, тај ауторитет и тиранија је била царска Русија и касније СССР. Такође, Прометеј је даровао ватру човечанству, коју је украо од богова са Олимпа. Пољска би била та која би даровала суверенитет мањинским народима кроз одузимање суверенитета држави Русији, попут Прометеја.

Иако се често у Пољској та стратегија тумачи, као облик заштите и борбе против комунизма и његовог ширења, она има дубље корене, који су усмерени против саме

Русије, као такве, као и из националистичких и империјалних побуда младе пољске државе.

Иако се често у Пољској та стратегија тумачи, као облик заштите и борбе против комунизма и његовог ширења, она има дубље корене, који су усмерени против саме Русије, као такве, као и из националистичких и империјалних побуда младе пољске државе. Наиме, првобитни циљ прометејизма је био уништење царске Русије, кроз њено разбијање на мање области. Пилсудски је у свом меморандуму из 1904. год написао: „Пољска снага и значај који има међу саставним деловима руске државе, охрабрује нас да поставимо себи за политички циљ разбијање руске државе на њене саставне делове и еманципацију држава које су насилно укључене у то царство. То сматрамо не само испуњењем културних тежња наше земље за независним постојањем, него такође гарантом тог постојања, јер Русија лишена њених освојених поседа ће бити толико ослабљена да ће престати да буде моћан и опасан сусед

“

[\[4\]](#)

Дакле, стратегија прометејизма је укључивала рад на уништењу руске државе, као део пољског националног програма. Као што можемо видети, он је знатно старији од стварања независне пољске државе и комунизма, и директно је усмерен против постојања Русије као државе, ради сопствених националних интереса. Када видимо овај меморандум, може се видети извесна историјска иронија, јер план за уништење пољске државе, коју је створио Пилсудски, није дошао са истока, него са запада – од Немачке.

О самој стратегији прометејског пројекта говорио је подробније Едмунд Чарашкијевич, пољски обавештајни официр и главни координатор прометејског пројекта између два светска рата. Он каже о том пројекту: „Творац и душа прометејске идеје је био маршал Пилсудски, који је још 1904. год, у меморандуму јапанској влади, указао на потребу да укључи у борбу против Русије, бројне неруске народе, који су насељавали области Балтика, Црног и Каспијског мора и нагласио да пољски народ, □ значајем своје историје, љубави према слободи и бескомпромисним ставом може, у тој борби, без сумње да заузме водеће место и да помогне у еманципацији других народа угњетених Русијом.

“

[\[5\]](#)

План је, суштински, укључивао у себи идеју извесне „балканизације“ Русије, која би била један облик примене старог начела „завади па владај“. Таква балканизација, као што видимо, није имала везе са Балканом.

Овде можемо видети да се Пилсудски обратио царском Јапану, ради борбе против „руског угњетавања“. Занимљиво је видети да се овде тражила помоћ и нудила сарадња страним империјама, ради борбе против руске империје. Ту се може видети необичан парадокс нуђења сарадње и услуга једној империји против друге у име борбе против империјализма. Треба знати да су Бољшевици били далеко од било какве идеје руског национализма или националног империјализма, па је ипак против њих Пољска водила рат 1919.-1921. год, кад је чак заузела Кијев [6] [7]. Такође треба знати да је Пилсудски сматрао руске Белогардејце и националисте већом претњом по интересе Пољске, него Бољшевици [8], и да је подривао ратне напоре руских Белогардејаца током руског грађанског рата, што је, између осталог, допринело и до коначне победе комуниста у том рату.

Право лице прометејског пројекта ће се показати по стварању независне пољске државе и стварања бољшевичке државе. Ти догађаји ће помоћи при давању истинске дефиниције прометејског покрета и стратегије. Приликом стварања државе Пољске 1918. год, за источне границе нове државе је одређена тзв. „Курзонава линија“ [9], која се углавном поклапала са етничком границом већинских Пољака и која се углавном поклапа са источним границама данашње Пољске. Упркос томе, пољске амбиције су биле усмерене ка истоку, ка областима које нису биле већински етнички пољске. Поред свега тога, прометејска стратегија је укључивала стварање низа држава, насталих на рушевинама руског царства, које би биле укључене у пољску сферу утицаја и које би представљале браник према новој комунистичкој Русији, која је била у настанку.

Један од кључних узрока распада СССР-а је био рат у Авганистану, који је довео совјетску економију и друштво до економског и друштвеног слома. Кључну улогу у том рату је одиграо сам Бжежински, који га је, на неки начин и изазвао.

Та стратегија је укључивала стварање федерације држава [10], под управом Пољске, која би се протезала од Балтичког до Црног Мора, и представљала обнову старе Пољско-Литванске државе из 17. века, када је Пољска била једна од највећих држава у Европи. Та федерација би се звала „Међуморје“ (*Mi ędzymorze*) или „Интермаријум“ (*Intermarium*). Ту се види да је прометејски пројект био у суштини покриће за империјалну експанзију Пољске, под изговором борбе против руског империјализма.

Суштински гледано, та империјална националистичка политика је поред експанзионистичке крила и русофобну, као и деструктивну природу, која се врло брзо показала. Упркос томе што је Пољска добила дуго жељену независност и што је њима омражено руско царство престало да постоји, као и што је замењено потпуно другом државом и идеологијом, прометејски покрет се знатно радикализовао, користећи метеж грађанског рата у Русији. Став, који су пољски кругови имали према Русији, није се ништа променио према СССР-у, који се рађао, него је постао све агресивнији, како су апетити нове државе расли.

Пољска је отворено помагала сепаратизме свих народа бивше империје, као и оних укључених у нову комунистичку државу. Нарочит значај за Пољску су имале Украјина и Грузија, са чијим сепаратистичким покретима је успоставила савезе. [\[11\]](#) [\[12\]](#) . [\[13\]](#) Упркос подршци које је давала сепаратистима унутар Русије и нове бољшевичке државе, врло брзо се показало да је подршка тим сепаратизмима само прелазна фаза, која би омогућила да те велик део тих области постану део Пољске.

Наиме, Пољска је врло брзо ступила у сукоб са сепаратистима, које је раније подржавала, у намери да те области које су се одвојиле од Русије стави под контролу и присаједини себи. Области одвојене од Русије и бољшевичке државе су биле знатно слабије, разједињене и подложне војној инвазији. Врло брзо је Пољска била у рату са тим истим „покретима за независност“, који су јој користили у борби против Русије. Тако је Пољска током 1918.-1919. год. водила рат са сепаратистичком „Западно-Украјинском Народном Републиком“ [\[14\]](#) [\[15\]](#) , који се завршио Пољском победом и припајањем Галиције Пољској, са Лавовом као центром. Током 1920. год. Пољска је водила рат против новостворене Литваније [\[16\]](#) , који је резултирао Пољском победом, и анексијом источне Литваније, са Виљнусом (Вилном), који је садашња литванска престоница.

Пољска се знатно проширила од 1918. год, према истоку од „Курзонове линије“ и у себе је укључила велике области са непољским и некатоличким становништвом. Такође је занимљиво видети да је независна Пољска учествовала у рушењу православних храмова на својој територији, попут рушења храма Александра Невског у Варшави током 1924 – 26. год [\[17\]](#) , чију судбину су доживеле већина православних цркви у Варшави и Пољској. Православно становништво је било изложено великим притисцима и прогонима у новој држави. Понекад је та дискриминација била толика, да је православно становништво 1939. дочекало Црвену армију као ослободиоце. Занимљива је сличност са догађањима у комунистичком СССР-у према православној Цркви, као и у антикомунистичкој Пољској. Све ово указује да се иза прича о „борби за независност“ и „борби против руског

бољшевизма и империјализма“, крије националистички, антиправославни, русофобни и пре свега империјални пројекат. Тај образац ће бити разматран подробије у тексту.

Ово све омогућава да се да права дефиниција прометејског пројекта. Он је, дакле, свесна и планирана стратегија једне или више земаља, ради подривања интегритета циљане земље, кроз систематско подстицање или стварање сепаратистичких покрета у тој земљи ради њеног уништења, као и коришћењем тих покрета као средством остварења сопствених империјалних и освајачких амбиција. Деструктивни процес, који се намеће циљаној држави, кроз прометејски пројект, може се назвати „прометеизацијом“ по аналогији са „балканизацијом“.

Пољска држава је, после консолидације своје територије током 1920. год. наставила са прометејском стратегијом према СССР-у, према којем је наставила да води тајни рат. [\[18\]](#)

Та стратегија је укључивала стварање „Источног института“ (1926-1939.) у Варшави, који се бавио проучавањем слабости СССР-а, као и даљем разрађивањем прометејског пројекта у новим околностима.

[\[19\]](#)

Ипак, СССР се показао знатно јачим и одлучнијим противником, са способном контраобеваштајном службом и као превише крупни залогај за њене амбиције. Иако је захваљујући њему Пољска добила знатна територијална проширења, прометејски пројект се суштински показао неуспешним, јер је земља која га је створила није била довољно јака да оствари своје намере. Пољска се налазила између две моћне силе – Немачке и СССР-а, које су непрекидо јачале. Опседнутост СССР-ом и русофобија, су учиниле да Пољска превиди праву опасност за себе, која јој је долазила са запада. Са окупацијом Пољске од стране Немачке и СССР-а, као и са послератним падом исте под совјетску сферу утицаја чинило се да је прометејски пројект отишао на ђубриште историје. Пољска очигледно није могла да буде „Прометеј“.

Какве све то има везе са нама и западној политици према Србији? Прометејски пројект би остао запамћен као пропали национални пројект једне европске државе, сличан немачкој идеји „Mitteleurope“, да није васкрснут као очигледна спољнополитичка стратегија САД, у периоду после Вијетнамског рата. Како се тај пројект појавио у САД и ко га је увео?

Американизација прометејског пројекта и Збигњев Бжежински

После одласка Хенрија Кисинџера са места савезника за питање безбедности САД (1969-1975), као и са места државног секретара (1973-1977) током председништва Ричарда Никсона и Џералда Форда, на место саветника за питање безбедности 1977. год. долази Збигњев Бжежински. Поред Кисинџера, он ће постати један од главних стратега америчке спољне политике у другој половини 20. века, чији ће утицај знатно превазићи Кисинџеров, битно одређујући смернице америчке политике у 21. веку. Такође је познат као један од оснивача и организатора „Трилатералне комисије“, заједно са Дејвидом Рокфелером.

Збигњев Бжежински је рођен у Варшави, Пољска 1928. год. у имућној породици утицајних дипломата. [20] Иако је био саветник током председништва Џимија Картера, утицај Бжежинског ће превазићи председништво једног човека, а његова стратегија према СССР-у ће на крају и довести до коначне пропасти те државе. Насупрот Кисинџеровој политици „детанта“ и попуштања затегнутости између великих сила, поделе сфере утицаја међу њима, као и тајној политици замена „неодговарајућих“ режима у америчкој сфери утицаја, попут оног у Чилеу; стратегија Бжежинског је укључивала агресивну стратегију подривања СССР-а, ради његовог разбијања и уништења. Између осталог је окончао Кисинџерову политику детанта. Успешност те стратегије је Бжежинском донела велик углед у САД као стратегу, док је иако најутуцајнији међу демократама, његова стратегија оставила јак утицај и на републиканце у САД.

Бжежински је рекао о СССР-у: „Осећао сам да се Совјетски Савез претвара да је једна држава, а у ствари је мултинационална империја у време национализма. Тако ће се Совјетски Савез распасти. Касније у мом животу, био сам у положају да заступам политике које су створене да убрзају тај процес.“ [21]

Ово звучи скоро истоветно са речима Пилсудског о руском царству, као и да се поклапа са суштином прометејског пројекта. За разлику од Пољске, САД са својим огромним ресурсима, војном моћи и утицају је коначно могао да спроведе у дело намеру прометејског пројекта, са Бжежинским као мозгом те операције.

Један од кључних узрока распада СССР-а је био рат у Авганистану, који је довео совјетску економију и друштво до економског и друштвеног слома. Кључну улогу у том рату је одиграо сам Бжежински, који га је, на неки начин и изазвао. Наиме, по речима њега самог [22], администрација чији је он био део је почела да наоружава муџахедине у Авганистану, пре него што је дошло до совјетске инвазије. Управо то наоуражавање је било део стратегије увлачења Совјета у рат, дајући им „њихов Вијетнам“, што је рађено по стратегији самог Бжежинског. Како је он сам рекао: „*Нисмо натерали Совјете да интервенишу, него смо свесно увећали могућност да то ураде.*“

[23]

Занимљиво је приметити да, иако се СССР распао, а комунизам престао да има утицај у Европи, па и у свету, спољашња политика САД према Русији и источној Европи је остала непромењена. Иако је претња од комунизма, као идеологије са глобалним амбицијама је престала да постоји, као што је престала да постоји земља која се трудила да извози ту идеологију по свету, Запад је постао још агресивнији према остатку СССР-а, него за време његовог постојања.

Нова држава Русија нити има иза себе идеологију коју жели да наметне остатку света, нити глобалне амбиције за светском владавином. Чак и од стране СССР-а, добровољно повлачење из целе источне Европе, без икаквих концесија, као и добровољни пристанак на сопствени распад је догађај без преседана у историји. Упркос свему томе, НАТО пакт се проширио у области некадашњег Варшавског пакта, дубље према Русији. Као што пропаст царске Русије и добијање независности није задовољило пољске амбиције, него их је ојачало, тако је и распад СССР-а појачао агресивност Запада према Русији. Процес распадања је такође захватио и Руску федерацију, у области Кавказа. Крвави сукоб у Чеченији је трајао, док је на власти био прозападни режим Бориса Јељцина. Упркос том прозападном режиму, 1999. су у НАТО примљене Пољска, Мађарска и Чешка, бивше земље Варшавског пакта. Насупрот чињеници да су се руске снаге повукле из Чеченије 1996, после првог чеченског рата, чиме је Чеченија постала де факто независна држава, то није спречило Чечене да 1999. нападну Дагестан у Русији [24], тиме започињући други Чеченски рат. Све се то одиграло уочи Путиновог доласка на власт.

Поред свега, Запад на челу са САД, је давао јаку подршку Чеченима [25] [26], па је чак и оправдавао терористичке акције Чечена по Русији. Упркос томе што СССР више није постојао, а комунистичка идеологија није више играла битну улогу у Русији, као и дефанзивно понашање, како СССР-а у доба Горбачова и Русије под Јељцином; Запад није престао са војно – политичком експанзијом на исток. Иза свега овога следи да се ради о агресивном и офанзивном понашању Запада према Русији као државној творевини, без обзира на политички систем који у њој постоји. Ово подсећа на непријатељство пољских прометејиста према Русији као државној творевини и жељом за њено уништење, а иза чега се крила права жеља пољских елита да Пољску учине моћном империјом. Прозападна политика Јељцина не само да није одвратила Запад од империјалне експанзије, него је знатно олакшала ту експанзију насупрот руским националним интересима.

Праве намере САД и њене стратегије према Русији и источној Европи Бжежински

спомиње у својој књизи Велика шаховска табла [27]. Он каже: „... Последња декада двадесетог века је била сведок тектонске промене у светским дешавањима. По први пут икада, не-евроазијска сила се појавила не само као кључни арбитар у односима евроазијских сила, него такође као најистакнутија светска сила. Пораз и пропаст Совјетског Савеза је био задњи корак у убрзаном успону силе западне хемисфере, Сједињених Држава, као једине и свакако прве заиста глобалне силе.

[28]

Такође каже: „
Још откад су континенти почели да се међусобно политички односе, Евроазија је била центар светске моћи.“

[29]

Занимљиво је видети „орвеловски“ речник који се овде користи, као и геополитички приступ. Ово указује на стару европску геополитичку школу мишљења, сада стављену у службу америчке доминације. Праву стратегију Запада према истоку Европе можемо видети из следећег цитата: „...Али у међувремену, неопходно је да се не појави евроазијски изазивач, способан да доминира Евроазијом и тако такође да угрози Америку. Формулисање свеобухватне и интегрисане евроазијске геостратегије је сврха ове књиге.

“ [30] Поред тога такође каже: „За Америку, главна геополитичка награда је Евроазија...Сада је не-евроазијска сила надмоћна у Евроазији – и амерички глобални примат је директно зависан од тога колико дуго и успешно се одржи њена надмоћ над евроазијским континентом

[31]

Овако огољен речник, не допушта никакву забуну. Запад (тј.САД са сателитима) не може и не сме допустити појаву или постојање било каквог ривала, који би угрозио његову империјалну надмоћ. Сама идеја руске државности, или територијалног интегритета то доводи у питање. То се такође односи и на друге. Дакле, није никад био проблем режим или политички систем у Русији и др, него само постојање Русије као државе и моћне силе. Потпуно укидање Русије, кроз њено распарчавање би значило потпуну надмоћ САД, са Кином као последњим преосталим знатнијим државним ентитетом на реду за распарчавање.

Начин размишљања Бжежинског је типичан за стратега из прометејске школе мишљења, која је укључивала стару геополитичку поделу на таласократију (владавину поморске силе) о телурократију (владавину копнене силе). Прометејисти су Русију доживљавали као ову последњу. Колико је мисао Бжежинског (сина предратног пољског дипломате) прожета прометејским пројектом, можемо видети из његове скоро патолошке опсесије

Русијом (као правог изданка пољског империјалног национализма), и лицемерног оптуживања Русије за „империјализам“ током недавног рата са Грузијом. [32] [33] Сама Грузија је играла битну улогу као експонент пољских интереса током грађанског рата у Русији, као и сада интереса НАТО пакта, тј. САД. Занимљиво је такође како Бжежински схвата Европу, поред тога што спомиње нас, кад је рекао да је ваздушни НАТО рат изнад Косова, у коме су снаге САД играле кључну улогу: „*донесен кући Европљанима до степена у којем је Европа још увек претежно амерички протекторат*

“

[34]

Овде видимо, да он Европу (све са ЕУ) доживљава као Амерички (Атлантистички) „интермаријум“, као систем сателитских и вазалних држава САД, слично систему сателитских држава који је Пољска намеравала да направи у централној и источној Европи. Европа, дакле, није ништа друго до систем сателитских држава САД. Као и у ранијем случају Пољске, иза наводних ранијих прича Бжежинског о „руској тиранији“ и „борби за слободу источних Европљана“, крије се жеља са империјалним ширењем и доминацијом. Пошто се ради о светској сили, овде је реч о потпуној доминацији и владавини светом, старом сну свих великих освајачких империја.

Не треба потцењивати углед и утицај који Бжежински има на вођење спољње политике САД. Ради се о веома паметном и агресивном стратегу, чија је политика заслужна за слом СССР-а, што му је донело изузетан углед у политичким круговима САД. Поред своје улоге саветника у Картеровој администрацији и стварању Трилатерале, ради се о угледном професору, који је држао и још држи предавања на неколико америчких института и факултета. Има посебно јак утицај на демократску странку, и један је од оних који су вршили притисак на Клинтон да бомбардује нашу земљу.

Такође је нападао Русију током Првог и Другог чеческог рата, стварајући „Амерички комитет за мир у Чеченији“, који је су ствари био лоби група за подршку Чеченима. [35] [36]

Овде се види систематски непријатељски однос према Русији, и подршка свим сепаратистичким групама унутар Русије и државама које су против Русије. Ради се о човеку, који је пољски националистички империјални и русофобни пројект, претворио у америчку спољнополитичку стратегију за 21. век. Реч је о човеку који је већ ранију бруталну, али ограничену спољњу политику САД, претворио у план за стварање светског царства, о чему говоре и његове књиге. Од Америке је створио „Прометеја“. Као главну стратегију је преузео прометејски пројект (упркос томе што га нигде не спомиње под тим називом). Иако није од оних који доносе одлуке, он је направио стратегију по којој ће се одлуке доносити. Да то није ствар прошлости, доказ је велик

утицај који, као саветник, има на садашњег председника Обаму, који је одушевљено и похвално говорио у његову част

[\[37\]](#)

, кад је рекао: „

Научио сам изузетно много од госп. Бжежинског

“. Знајући каква је визија садржана у његовим књигама, то може само да веома забрињава.

Колико Обама испуњава план који је поставио Бжежински, можемо видети из цитата самог Бжежинског: *„Узбекистан, национално највиталнији и најнасељенији од централноазијских држава, представља главну препреку према било каквој обновљеној руској контроли на региону. Његова независност је критична за опстанак других централноазијских држава, и најмање је рањива на руске притиске.* “

[\[38\]](#)

Такође каже: „

Узбекистан је, у ствари, главни кандидат за вођство у Централној Азији

“

[\[39\]](#)

Упоредимо то са тренутним Обаминим захтевом за масовном војном подршком Узбекистану, која је тренутно у току, под изговором рата у Авганистану

[\[40\]](#)

Из свега онога што је Бжежински писао, а Обама чини, види се да се овде не ради заиста о рату у Авганистану, већ о свесном стратешком потезу упереном против Русије. Колико Исламизам уопште није претња по америчке интересе, већ важан савезник, говори сам Бжежински: *„У ствари исламски препород – подстицан њ споља не само од Ирана већ такође од Саудијске Арабије – ће највероватније постати импулс мобилизације за све прожимајуће њ нове национализме, одлучне да се супротстављају било каквом повратку под руску – и стога, неверничку контролу* “ [\[41\]](#)

Јасно је да се исламски екстремизам сматра не за непријатеља, него за савезника против Руса и руских интереса. Чињеница је, да су већина режима, које су САД обарале на Блиском истоку били секуларне природе. Садам Хусеин и Моамер Гадафи су сви били арапски националисти, секуларног усмерења. Исто се односи на Асадов режим у Сирији који је следећа вероватна мета. Ти секуларни режими су очигледна препрека за стратешке интересе САД. Дакле, имамо стратегију која је написана у књизи, која се по империјалној бескрупулозности може поредити са „Мајн Кампфом“ Адолфа Хитлера и њену имплементацију у пракси, која се врши под разним изговорима, који једва крију праву намеру.

Какве везе те глобалне стратегије имају са Србијом и Србима, који не представљају никакав глобални фактор, као ни битнију препреку САД у њеним плановима? У својој књизи он каже: „Од сада, САД ће морати да одреде, како да се носе са регионалним коалицијама, које желе да истисну Америку из Евроазије, чиме би угрозиле амерички статус као глобалне силе.“ [42] У свом етимолошком значењу, „Прометеј“ је „онај који мисли унапред“, што је добра илустрација стратегије Бжежинског. Наиме, не ради се само о подривању тренутног ривала, већ о подривању могућег ривала, или његовог могућег савезника. Све ово нас доводи до државе Србије и српског народа.

Срби као микро-Руси и прометеизација Србије

Кад се спомиње Балкан, распад СФРЈ и напад на интегритет Србије, обично се користи термин „Балканизација“. Тај термин није добар за објашњавање шта се овде заиста догађало и што се још увек догађа. Енциклопедија Британика дефинише „балканизацију“ као: „поделу вишенационалне државе на мање, етнички хомогене ентитете. Термин се такође користи да укаже на етнички конфликт у вишенационалним државама.“ [43] Иако овај опис делимично описује оно што се догодило у СФРЈ, није потпуно тачан и тешко може тачно да објасни све што се догађало овде. Такође, тај термин, иако нејасно, указује да се ради о спонтаном процесу, који настаје као последица унутрашњих противречности. То само делимично важи поводом распада СФРЈ, јер је страни фактор играо више него битну улогу у том процесу, нарочито у случају разграђивања заједнице Србије и Црне Горе и одвајања Косова од контроле државе Србије.

Због страног фактора, неко би можда помислио да је на делу класично правило „завади па владај“ (Divide et impera). Тај термин се односи пре свега на стратегију у којој се веће концентрације моћи разбијају на мање, ради остварења контроле над њима, кроз одржавање непрекидне заваде међу њима, да би се спречило њихово поновно уједињавање у већу структуру моћи. То на први поглед може да буде случај, али као што се види велик број мањих делова бивше Југославије сасвим лепо сарађују и делују координисано против једне стране, тј. српске. Та координација је углавном спроведена од спољашњих сила. Тако да и тај термин није баш најбољи.

Стога је термин прометеизација најприкладнији да опише оно што се догодило и што се још увек догађа. Наиме, као што је споменуто о прометејском пројекту, прометеизација је

свестан и планиран рад једне или више држава тзв. „Прометеја“, ради уништавања циљане нације, кроз коришћење и планирану координацију сепаратистичких покрета и њиховог непријатељства, који би били усмерени само према датој циљаној нацији, којој је намењено уништење; ради сопствених геополитичких империјалних интереса. Да је овде реч о томе, може се видети на системском разбијању како СФРЈ, тако и потискивању само српске стране од почетка распада СФРЈ, па до данас, са тенденцијом даљег развоја на штету те српске стране. Та систематичност и постепеност подсећа на „домино ефекат“, у којој једна одвојена територија се користи у подстицању за даља одвајања територија своје бивше матичне државе.

Прометеизација, са друге стране, није тежња ка уједињењу једне етничке групе са својом матицом, или жеља за одцепљењем (што је сепаратизам), већ коришћење и координација других етничких и сепаратистичких група ради уништавања циљане нације.

Из свега онога што је Бжежински писао, а Обама чини, види се да се овде не ради заиста о рату у Авганистану, већ о свесном стратешком потезу упереном против Русије.

Наиме, координисана и поступна појава и распиривање сепаратизама како у СФРЈ, тако и у Србији указује да се ради о планском разбијању, уз спољашњу координацију, као и то да су сепаратистички покрети на овим просторима инструмент спољње политике Запада према нама.

Све се то одиграва одређеним редоследом, који не може бити резултат спонтаности. То такође указује да се овде не ради о балканизацији, већ о прометеизацији. Само посматрање поступног редоследа по коме се распадала Југославија и по којем се сузбијао само српски фактор то јасно говори. Западно присилно мирење између босанских Хрвата и Бошњака 1994, ради њиховог коришћења против босанских и крајишких Срба је класични пример прометејске стратегије. Да не говоримо о веома активној помоћи Запада свима онима који су били против Срба.

Такође треба посматрати како су прошли бошњачки савезници босанских Срба (Абдић и његова аутономија), да се види каква је судбина чекала онога ко је остајао савезник Срба. Окупација Косова, погром над Србима пред очима КФОР-а и међународне заједнице, па признање „независности“ после неколико година, од стране оних који су

Косово и заузели, као и притисак на преосталу већу српску енклаву на Косову нам не оставља разлога за сумњу. То такође треба упоредити и са настојањима да се поништи Дејтонски споразум, од стране истог Запада, који га је и наметнуо.

Бжежински је видео СФРЈ, као облик СССР-а у малом [\[44\]](#). Што је такође занимљиво, управо је од Бжежинског тражила савете Медлин Олбрајт поводом питања спољње политике, што укључује и нас.

[\[45\]](#)

Кад се гледа из историјске перспективе, заиста има пуно сличности између Срба и Руса, почевши од сличности језика, преко религије, историјских веза, сличности између прелаза из прве Југолавије у СФРЈ, као и царске Русије у СССР. Оба народа су проистекла из сличне словенске, православне традиције, са традицијом државности и жеље за независним постојањем. Чак и садашња Србија, невероватно подсећа на прозападну Русију из доба Јељцина, чији се председник такође зове - Борис. Додуше, за разлику од Руса, Срби нису ни приближно толико јаки и моћни. Та маленкост чини Србе „Русима у малом“, а њихова релативна слабост их чини повољним субјектом за експерименте, чији су резултати намењени „Русима у великом“.

Велике сличности у култури, менталитету, историји и окружењу обе земље, чини Србе могућим савезником неке обновљене и моћне руске државе, као што их чини добрим узорком за шире планове Запада према Русији. Срби се, попут Руса налазе растегнути између западног и исламског света. Такође су били узроци стварању великих вишенационалних држава, као што су били узрок уништењу две најмоћније католичке империје у Европи – Пољске и Аустроугарске. Ради се о народима, који су пружали јак отпор освајачким империјама у намери да их учине покорним, а чији је отпор био јак везан за државничку идеју, која је укључивала независан развој. У великим вишенационалним државама, које су чинили, једино су Руси и Срби унели државничке традиције у њих (Југославија и СССР).

Такви народи, са државничком традицијом и способношћу стварања великих држава представљају препреку империјалним амбицијама других, било реално или потенцијално. Уништење способности тих нација да обједињују околне народе, као и њиховог интегритета је кључна за стране империјалне интересе. Оно што отежава српски положај у односу на Русе, је војна доминација НАТО пакта и инсталирање прозападне власти у Србији, која безусловно испуњава сваки налог са Запада. Као што се види на примеру Јељцинове Русије, поред пропасти комунизма и партије, као и СССР-а, није престало активно непријатељство Запада према њој. Зашто је тако, види се из цитата Бжежинског. Ради се о непријатељству не према режиму или идеологији, већ о непријатељству према идеји државности и државних традиција те нације. Исти случај је и са нама. Поред тога што је, као таква, потенцијални руски савезник у будућности, без

обзира на прозападну власт, Србија је такође, као „Русија у малом“ веома zgodна за испитивање разних могућности које су намењене „Русији у великом“.

Србија, као експеримент, је добар пример како се једна нација може разбијати, не само кроз инструментализован сепаратизам мањина, већ и систематским стварањем нових народа од ткива саме те нације. Стварање Црногораца, као посебног народа, је тај пример. То указује да је могуће разбијати српску нацију до тачке њеног непостојања. То је слично оном што је прометејски пројект намеравао са Русијом и Русима. По теорији домино ефекта, свака одцепљена група, која се одваја од Срба (или Руса) преузима на себе задатак подривања преостале српске (или руске) територије, јер се њихов нови идентитет психолошки заснива на негацији старог. Тиме ти нови народи постају свежи регрути за западне интересе, које следе са великим одушевљењем.

Русија и Кина су блокирали намере Запада према њима, кроз неколико догађаја. Кина је врло брзо предухитрила сопствени распад, гушењем побуне 1989. на Тјенанмену, док је Русија преокренула ситуацију сменом прозападне власти, завођењем чвршће политике и Другим чеченским ратом, којим је заустављен процес распада државе. Обе државе су поред свега јаке силе, са моћним и сачуваним контраобавештајним апаратом, који може да активно спречи те намере. Србија није у том положају, а структура њених елита (са наслеђеном бившом идеологијом), постојање рајинског менталитета, узурпација медија, спремност великог броја Срба да се свега одрекну зарад личне користи и општа слабост друштва, чине положај Србије незавидним, са ослабљеним могућностима за отпор. Такође је јак активизам разних НВО у медијима, чији је циљ стварања „колонијалног менталитета“, кроз манипулацију осећањем кривице и окретањем енергије Срба против њих самих, кроз самомржњу.

Србија, као потенцијални руски савезник и као умањени примерак саме Русије је објект даљег процеса прометеизације, којем се не назире крај. У случају Русије није само активан Запад у том процесу, него и Пољска, која је васкрснула свој стари антируски пројект кроз савезе са Грузијом, бившим Украјинским режимом и Балтичким државама. Стару агресивну политику према Русији је заступао покојни пољски председник Лех Качињски, кроз партнерство између Пољске, Украјине и Грузије. Такође је 2007. у Тбилисију, поред председника Сакашвилија подигао симболички споменик Прометеју. Необичне околности његове смрти 2010, где је страдао скоро цео његов кабинет, као и повратак руског утицаја на Кавказу, Киргистану и Украјини, указује да Русија више не игра пасивну улогу у тој наметнутој агресиви, већ је прешла у контраофанзиву.

У нашем случају, поред Запада, имамо изузетно агресивну Хрватску, која је у великој

мери формирала свој идентитет кроз непријатељство према Србима и Србији, која одушевљено подржава све дезинтеграционе покрете унутар Србије, невезано за сам Запад. У Србији је јасно на делу процес прометеизације, у највећој мери подстицан од западних ментора, уз сарадњу својих балканских сателита и уз вољну и невољну сарадњу самих прозападних елита у Србији, које им у великој мери олакшавају намере, сламајући унутрашњу опозицију. Притисци који се појављују у Рашкој (Санџаку) и Војводини су највероватније најава оног што нас чека, кад Косово буде потпуно „пацификовано“, имајући у виду споменути „домино ефекат“. Треба, поводом овога, обратити пажњу на групу страних амбасадора „Пријатељи Санџака“, формирану 2009. на иницијативу амбасадора САД. Групу скоро искључиво чине амбасадори земаља НАТО-а. [\[46\]](#) [\[47\]](#)

Закључак

Оно што се не може схватити је, да ли је процес прометеизације (дириговане дезинтеграције) Србије престао са западним признавањем „Косова“ или ће се наставити и даље? Ту нам остаје пар опција:

1.

Доминација над Косметом и даље претње сепаратизмима у Србији су само средство притиска на Србију, да буде потпуно послушна западним силама. Запад нема у плану даљу дезинтеграцију Србије.

2.

Запад има у плану даљу редукцију Србије на „Београдски пашалук“ тј. „Санџак Смедерево“, ради даљег слабљења маневарског простора српске државе, као могућег савезника Русије.

3.

Запад има у плану потпуну демонтажу Србије као државе и тотално растакање српског националног корпуса.

Иако је трећа опција најдепресивнија, она је највероватнија. Наиме, она је најисплатљивија, зато што остатак преостале Србије увек може да се пресабере и обрне процес дезинтеграције у некој будућности. Такође остатак Србије, иако мали може да постане могући савезник и база ојачале Русије, и као трн усред НАТО територије и извор нестабилности. Поред тога, вероватно да ће они радити на томе, чисто да виде колико једна нација може да се разбија и како лекције из тог експеримента могу да се примене на Русију. Оно што чини ту могућност извесном је потпуна послушност и снисходљивост српских елита према Западу, што изузетно олакшава посао. Кад већ могу да нам узму све без икаквог отпора са наше стране, што не би узели и остатак? Србија, као таква, је потенцијални руски савезник, па макар тренутно имала и антируску власт, јер Запад мисли унапред. За Запад није проблем тренутна српска политика, него сама Србија као држава. У том контексту треба схватати изјаве западних званичника да је „Србија кључни фактор стабилности у региону“. Ту изјаву не треба схватити као похвалу, већ као нешто што треба да нас забрињава.

Бжежински је рекао на једном предавању: „*Лакше је побити милион људи, него их контролисати.*“ [48] Уколико применимо ову логику на Србе, можемо да закључимо да је лакше уништити Србе као народ (кроз прометеизацију), него се трудити да се они учине послушним. Та опција је свакако економичнија, нарочито јер не постоје препреке за њену примену, а постоји велик број људи који су спремни да јој припомогну. Све док цена разбијања Србије буде јефтинија од цене сарадње са њом, Запад ће наставити ову праксу.

Русија и Кина су блокирали намере Запада према њима, кроз неколико догађаја. Кина је врло брзо предухитрила сопствени распад, гушењем побуне 1989. на Тјенанмену, док је Русија преокренула ситуацију сменом прозападне власти, завођењем чвршће политике и Другим чеченским ратом, којим је заустављен процес распада државе.

Иако обиман, овај текст је требао да прикаже најизвеснију стратегију Запада према нама. Као што се види, овде се не ради о „интеграцијама“ и „економском развоју“, него са ради о опстанку. То је нешто што нам је наметнуто, и нема никакве везе са „великосрпским национализмом“ или „Милошевићем.“ Што се тиче економије, да ли Запад заиста жели да види економски развијену Србију, земљу која има историјат борбе са страним империјама и државничке традиције за независним постојањем? Да ли заиста једна империја, која жели глобалну доминацију, то жели себи да приушти у срцу југоисточне Европе? Србију, која може бити природни савезник Русије? Наравно да не. Дакле, они нас неће оставити на миру.

Иако се може чинити депресивним, овај текст не треба да тера на очајање, већ напротив. Отпор и снажљивост који примењују власти Републике Српске, у знатно скученијим условима за маневрисање су пример да се може пружити отпор, и да то не води нужно у пораз. Уколико Република Српска, која нема прерогативе државе може да се бори за опстанак, то може и Србија. Мора се развити агресивна контрастратегија таквим плановима, која укључује пребацивање лопте у противничко двориште јер нам је наметнута борба за опстанак. Морамо учинити да цена разбијања Србије буде скупља од цене сарадње са њом. Владавина светом је увек била сан моћних и богатих, а једина ствар која их је заустављала и натерала да се замисле је био отпор тим плановима. Иако отпор може да води у пораз, непружање отпора сигурно води у пораз.

[1] <http://www.nspm.rs/politicki-zivot/poseta-merkelove-i-prava-priroda-eu.html>

[2] http://www.sissco.it/fileadmin/user_upload/Pubblicazioni/collanasissco/_confini/confini_snyder.pdf

[3] <http://www.openleft.com/diary/2664/>

[4] Edmund Charaszkiwicz, *Zbiór dokumentów ppłk. Edmunda Charaszkiwicza*, Kraków, Księgarnia Akademicka, 2000, стр. 56.

[5] Ibid.

[6] <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/514051/Russo-Polish-War>

[7] <http://home.golden.net/~medals/1918-1921war.html>

[8] R. F. Leslie, Antony Polonsky, *The History of Poland since 1863*, Cambridge University

Press, 1983, стр.135-136.

[9] Zara S. Steiner, *The lights that failed: European international history, 1919-1933*, Oxford University Press, 2005, стр. 149.

[10] <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/460674/Jozef-Pilsudski>

[11] Wojciech Materski, *"Polsko-gruziński sojusz wojskowy 1920*, Wydawnictwo Instytutu Historii PAN, 1991.

[12] <http://www.conflicts.rem33.com/images/Poland/georpol.htm>

[13] <http://web.ku.edu/~eceurope/hist557/lect11.htm>

[14] <http://www.encyclopediaofukraine.com/display.asp?AddButton=pages\UK\UkrainianGalicianArmy.htm>

[15] <http://www.encyclopediaofukraine.com/display.asp?AddButton=pages\NO\NovemberUprisinginLviv1918.htm>

[16] http://untreaty.un.org/unts/60001_120000/20/14/00038658.pdf

[17] http://orthodoxwiki.org/Cathedral_of_Alexander_Nevsky_%28Warsaw%29

[18] http://www.sissco.it/fileadmin/user_upload/Pubblicazioni/collanasissco/_confini/confini_snyder.pdf

[19] <http://prometheanreview.com/polska-sowietologia-okresu-miedzywojennego>

[20] <http://www.aeispeakers.com/Brzezinski-Zbigniew.htm>

[21] http://english.people.com.cn/200603/20/eng20060320_251953.html

[22] <http://www.globalresearch.ca/articles/BRZ110A.html>

[23] Ibid

[24] <http://www.webcitation.org/5x3qOuZzo>

[25] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/553304.stm>

[26] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/554019.stm>

[27] Zbigniew Brzezinski, *The Grand Chessboard: American Primacy and Its Geostrategic Imperatives*, New York: Basic Books, 1997

[28] Ibid, стр. xiii

[29] Ibid

[30] Ibid, стр. xiv

[31] Ibid, стр. 30.

[32] http://www.huffingtonpost.com/nathan-gardels/brzezinski-russias-invasi_b_118029.html

[33] <http://www.youtube.com/watch?v=SkfxIF45htw>

[34] http://www.geocities.ws/cpa_blacktown_03/1999110911.html

[35] <http://www.guardian.co.uk/world/2004/sep/08/usa.russia>

[36] <http://www.washingtonpost.com/ac2/wp-dyn?pagename=article&node=&contentId=A20794-2002Jun20¬Found=true>

[37] <http://www.youtube.com/watch?v=ASIEtEx0T-I>

[38] Zbigniew Brzezinski, *The Grand Chessboard: American Primacy and Its Geostrategic Imperatives*, New York: Basic Books, 1997, стр. 121.

[39] Ibid, стр. 130.

[40] http://www.salon.com/news/politics/war_room/2011/09/17/uzbekistan_afghanistan/index.html

[41] Zbigniew Brzezinski, *The Grand Chessboard: American Primacy and Its Geostrategic Imperatives*, New York: Basic Books, 1997, стр.133.

[42] Ibid, стр. 55.

[43] <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/50323/Balkanization>

[44] Zbigniew Brzezinski, *Soviet Bloc: Unity and Conflict*, Harvard University Press (1967), стр. 185-187.

[45] Steven Erlanger, "Winning Friends for Foreign Policy: Albright's First 100 Days", *The New York Times*, 14 May 1997.

[46] <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.69.html:293819-Sandzak-pod-quotopsadomquot-ambasadora>

[47] <http://sandzak.nl/profiles/blogs/formirana-lobisticka-grupa>

[48] <http://www.youtube.com/watch?v=wKzEpQc-yo8>